ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้นปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ
Factors Influencing to Volunteering Behaviors of 1st Year Health Science Students

ผกาพรรณ บุญเต็ม*
Phagapun Boontem*

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้นปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ของคณะต่างๆที่ศึกษาในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพจาก คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะกายภาพบำบัด จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 245 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวัดพฤติกรรมจิตอาสา ความเชื่อมั่น = 0.85 2) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตน ความเชื่อมั่น = 0.89 3) แบบวัดเจตคติอาสา ความเชื่อมั่น = 0.80 4) แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ความเชื่อมั่น = 0.90 5) แบบวัดแรงจูงใจอาสา ความเชื่อมั่น = 0.88 6) แบบวัดการมีตัวแบบด้านจิตอาสา ความเชื่อมั่น = 0.84 และ 7) แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อมั่น = 0.74 เก็บรวบรวมข้อมูล ตุลาคม-พฤศจิกายน 2560 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสหสัมพันธ์และการถดถอบแบบพหุแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมจิตอาสาโดยรวมอยู่ในระดับสูง และพบว่าปัจจัยจิตสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจิตอาสาสูงที่สุดคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง และปัจจัยจิตสังคมที่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสา คือการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติจิตอาสา และการสนับสนุนทางสังคม ได้ร้อยละ 42 (Adjusted R2= 0.42, p <0.05)

ดังนั้นในการปลูกฝังค่านิยมจิตอาสาในนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่สำคัญ ควรยกระดับการรับรู้ความสามารถ เจตคติและการสนับสนุนทางสังคมเป็นสำคัญเพื่อทำให้เกิดความตระหนักและสามารถเกิดพฤติกรรมจิตอาสามากขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : พฤติกรรมจิตอาสา วิทยาศาสตร์สุขภาพ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

** อาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*

ABSTRACT

This descriptive research has an aim to study volunteering behaviors of 1st years health science students. The sample group consisted of 1st year health science students from Faculty of Nursing, Faculty of Medicine, Faculty of Pharmacy, Faculty of Dentistry, and Faculty of Physical Therapy. Number of the samples was 245, selected by stratify random sampling. The tools used in this study composing of 1) Volunteer Behavior Measurement with reliability at 0.85, 2) Self-capability Perception Measurement with reliability at 0.89, 3) Volunteer Attitude Test with reliability at 0.80, 4) Self-esteem Test with reliability at 0.90 5), Volunteering Incentive Test with reliability at 0.88, 6) Volunteer Modeling Existence Test with reliability at 0.84, and 7) Social Support Measurement with reliability at 0.74. Data collection was conducted during October and November, 2017; and the data were analyzed with these statistical methods: frequency, mean, average, standard deviation, and Stepwise Multiple Correlation and Regression.

The result of this study showed that the overall level of volunteering behaviors was high and found psychosocial factors positively associated volunteering behaviors with statistical significance, by the factor highest associated with volunteering behaviors was self-capacity perception, while the psychosocial factors with predictability for volunteering behaviors consisted of self-capability perception, volunteering attitude and social support, they can explained totally 42% (Adjusted $R^2 = 0.42$, $p < 0.05$)

Therefore, to implant volunteering values into hearts of health science students importantly should be through the enhancement of self-capability perception, volunteering attitude raising and social support provision that could arouse higher awareness and deliver much more volunteering behaviors.

Keywords : Volunteer behavior, health science, social cognition theory

** Lecturer, Srinakarinwirot University*

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในหลายด้าน ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัฒน์ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคมไทย ให้ผลกระทบทั้งที่เป็นคุณและโทษในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะความเติบโตทางด้านวัตถุที่เจริญก้าว หน้าอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดอิทธิพลของวัฒนธรรมบริโภคนิยม วัตถุนิยม และกระตุ้นโน้มน้าวส่งเสริมให้บุคคลโดยเฉพาะเยาวชนวัยหนุ่มสาว อันเป็นพลังสำคัญของสังคมในอนาคตตั้งเป้าหมายชีวิตที่เป็นการแสวงหาความมั่งคั่งและวิถีชีวิตแบบฟุ้งเฟ้อ รักสบาย เป็นการแข่งขันชิงดีชิงเด่นเกิดวิธีคิดแบบตัวใครตัวมัน ขาดจิตสำนึกสาธารณะหรือจิตอาสา (Public Consciousness)[1]

“จิตอาสา” เป็นการให้และการช่วยเหลือสังคม และได้มีกำหนดไว้ในวาระแห่งชาติเป็นการปลุกกระแสความนิยมเรื่องการมีจิตอาสาเพิ่มมากขึ้น[2] อีกทั้งจากเหตุการณ์ที่เป็นที่เศร้าโศกอาดูรแก่คนทั้งประเทศ และรวมถึงการมีกระแสพระราชดำรัชของรัชกาลปัจจุบันในเรื่องการมีจิตอาสาดังจะเห็นได้จากทางสื่อต่าง ๆ และรัฐบาลก็น้อมนำกระแสพระราชดำรัสนั้นมาให้ยังกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีการรับนโยบายดังกล่าว เช่นกัน ดังจะเห็นได้จากหลายๆ มหาวิทยาลัย ได้จัดให้มีกิจกรรมด้านจิตอาสาเป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นภาพลักษณ์ที่น่ามองของประเทศมากขึ้น

ความหมาย“จิตอาสา” หมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อส่วนรวม เป็นจิตที่เป็นผู้ให้ คิดดี คิดทางบวกมีความหวังดีต่อผู้อื่น เป็นความสมัครใจเต็มใจ ตั้งใจทำ อยากช่วยเหลือ โดยไม่หวังผลตอบแทนและส่งผลให้เกิดความสุขทางจิตใจ ผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การงดเว้นการกระทำที่จะส่งผลให้เกิดความชำรุดเสียหาย การมีส่วนร่วมดูแลรักษาและเคารพสิทธิของบุคคลอื่นในการใช้ทรัพย์สินส่วนรวม[3] ซึ่งเป็นการมองทั้งปัจจัยในตัวบุคคลและทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพยิ่งมีความจำเป็นต้องมีพฤติกรรมจิตอาสา

พฤติกรรมจิตอาสามีความสำ คัญต่อผู้ที่จะประกอบอาชีพสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ เนื่องจากวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็น สาขาวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพของมนุษย์และสัตว์ วิทยาศาสตร์สุขภาพสามารถแบ่งออกได้ 2 ส่วน ส่วนแรก คือ การศึกษาวิจัยความรู้ที่เกี่ยวกับสุขภาพ ส่วนที่ 2 คือ การนำความรู้ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสุขภาพ รักษาโรค และทำความเข้าใจการทำงานของร่างกายมนุษย์และสัตว์ งานวิจัยด้านนี้วางอยู่บนฐานของชีววิทยา เคมี และฟิสิกส์ รวมไปถึงความรู้ด้านสังคมศาสตร์[4] และเมื่อจบการศึกษาแล้วก็จะเป็นผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ให้การช่วยเหลือดูแลชีวิตมนุษย์ดังนั้นการเป็นผู้ที่มีจิตอาสาจึงมีความสำคัญมากในการประกอบวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติด้านมาตรฐานผลการเรียนรู้ และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของแต่ละวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้ระบุคุณสมบัติที่สอดคล้องกันคือ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ เสียสละ มีจิตอาสา ซื่อสัตย์สุจริต และมีระเบียบวินัย เพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีคุณธรรม จริยธรรมด้านจิตอาสา อันเป็นคุณสมบัติที่สังคมปรารถนาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่แต่ละวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพคาดหวังตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา ดังจะเห็นเป็นภาพข่าวต่างๆ เช่น พยาบาลวิชาชีพคนหนึ่งได้ช่วยชีวิตผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ โดยปฏิบัติการกู้ชีพผู้ที่หมดสติทั้งๆ ที่ตนเอง

ไม่ได้อยู่ในระหว่างการปฏิบัติงาน หากพฤติกรรมได้รับการส่งเสริมตั้งแต่ปีการศึกษาแรก จะทำให้ส มารถปลูกฝังได้ง่ายยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสาในนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพซึ่งเป็นผู้ที่จะไปประกอบอาชีพด้านนี้ต่อไป

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Learning Theory) ของแบนดูรา[5] อธิบายถึงการแสดงออกของพฤติกรรมบุคคลว่าเป็นผลมาจากปัจจัยภายในตัวบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ตามหลักพฤติกรรมศาสตร์ที่อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ว่ามีสาเหตุมาจากปัจจัยทางด้านจิตลักษณะและปัจจัยทางสังคมวิทยา[6] อัลเบิร์ต แบนดูรา กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเกิดจากพฤติกรรมที่บุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคล (Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งทฤษฎีนี้ เน้นบุคคลเกิดการเรียนรู้โดยการให้ตัวแบบ (Learning Through Modeling) โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ การสังเกตการณ์ตอบสนอง และปฏิกิริยาต่างๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการกระทำคำบอกเล่าและความน่าเชื่อถือของตัวแบบได้ การเรียนรู้จากการศึกษาของแบนดูรา จึงประกอบด้วยกระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional Process) กระบวนการคงไว้ (Retention Process) กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) กระบวนการจูงใจ (Motivational Process)

การศึกษาวิจัยของธิดาชนก วงค์พิทักษ์[7] พบว่า การรับรู้ความสามารถของตน เป็นตัวทำนายพฤติกรรมจิตอาสาที่สำคัญที่สุด โดยการรับรู้ความสามรถของตนเองนั้น ยังเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาสูงที่สุดด้วย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นปัจจัยที่ทำให้นิสิตตัดสินใจว่า จะแสดงพฤติกรรมจิตอาสาหรือไม่ จึงเป็นปัจจัยแรกที่มีความสำคัญมากที่สุด และสาเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาวิจัยของยุพา บุญอำนวยสุข[8] พบว่า ตัวแปรหนึ่งที่ส่งเสริมให้เยาวชนให้ทำความดีเพื่อสังคม คือ การเป็นแบบอย่างของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีจิตใจเมตตากรุณา ทั้งด้วยการกระทำและกิริยาท่าทาง และการส่งเสริมสนับสนุนให้บุตรทำ และการศึกษาวิจัยของปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพ็ชร์และคณะ[9] พบว่าปัจจัยด้านบุคคลและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ แรงจูงใจในการทำกิจกรรมจิตอาสา เจตคติต่อจิตอาสา และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตอาสาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p= .05)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีนโยบายชัดเจนในการประกาศเป็นมหาวิทยาลัยรับใช้สังคม ส่งผลให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ให้กับนิสิตและสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย แต่จากสภาพแวดล้อมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปและประกอบกับกิจกรรมต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้สนับสนุนให้มีขึ้น ซึ่งยังไม่มีใครศึกษาว่า มีปัจจัยอื่นใดอีกหรือไม่ที่อาจมีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ อันเป็นคณะที่ควรมีพฤติกรรมจิตอาสาหรือการมีจิตสาธารณะดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งคณะต่าง ๆ ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย 1) คณะแพทยศาสตร์ 2) คณะพยาบาลศาสตร์ 3) คณะทันตแพทยศาสตร์ 4) คณะกายภาพบำบัด และ 5) คณะเภสัชศาสตร์ โดยนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ที่แบ่งออกเป็น 2 สาเหตุ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสา ได้แก่ 1) ตัวบุคคล 2) สิ่งแวดล้อม อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปปลูกฝังพฤติกรรมจิตอาสารในนิสิต

ชั้นปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นตัวแปรที่สามารถนำมาร่วมทำนายลักษณะพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้นปีที่1สายวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้นปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม (Social Cognitive Learning Theory) ของแบนดูรา[5] มาเป็นกรอบในการศึกษาและการกำหนดตัวแปรที่ศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้เนื่องจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมได้อธิบายสาเหตุของพฤติกรรมบุคคลว่าเป็นผลมาจากปัจจัยภายในตัวบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม[4] ศึกษาวิจัยการเรียนรู้ปัญญาสังคมการปลูกฝัง ซึ่งเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

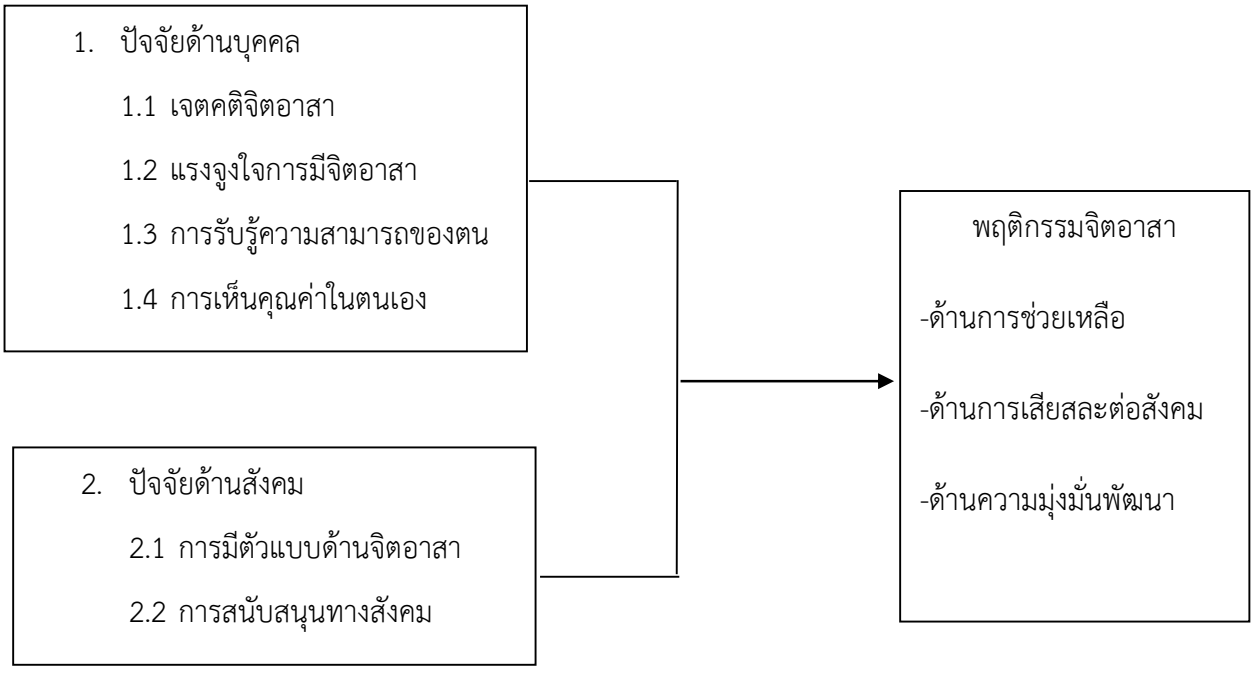

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methods)

รูปแบบการวิจัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยทำนาย (Predictive Study) พฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพทั้งหมด จำนวน 619 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 270 คนได้มาจากการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรของ Taro Yamane[10] ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยคัดเลือกจากการคำนวณสัดส่วนของแต่ละคณะ ดังนี้

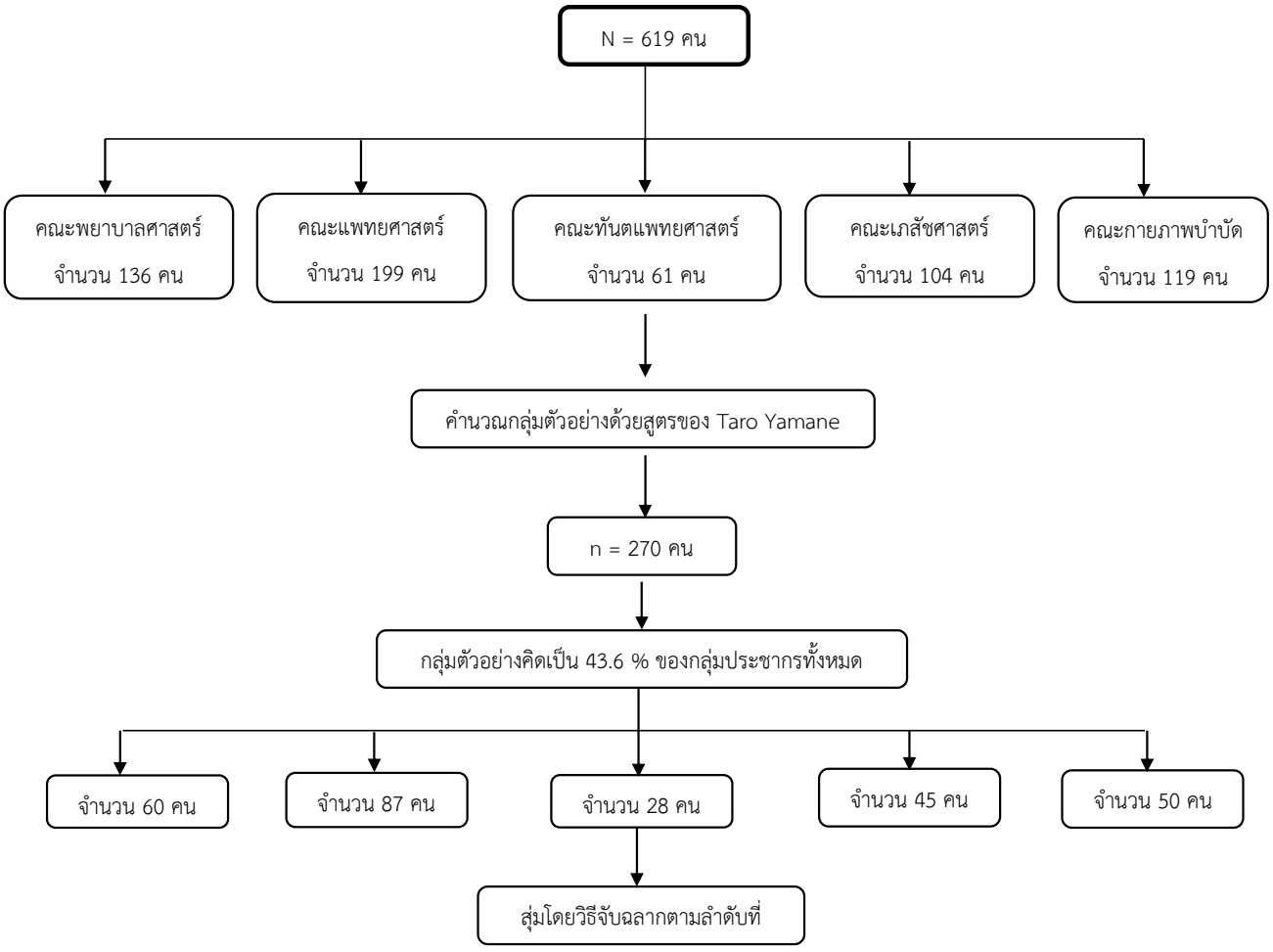

รูปที่ 2 กระบวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ; เกณฑ์การคัดเข้าร่วมการวิจัย ดังนี้ 1) สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ 2) ยินดีเข้าร่วมการวิจัย 3) เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับการเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์การคัดออก จากการวิจัย 1) ไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ครบสมบูรณ์ 2) รู้สึกไม่สบายใจในการให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสา ซึ่งประกอบด้วยแบบวัดจำนวน 7 ฉบับ ดังนี้

1. แบบวัดพฤติกรรมจิตอาสา[7] จำนวน 14 ข้อ ระดับคะแนนแต่ละข้อคือ 1- 5 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ
2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง
4 หมายถึง ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง
5 หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้ง

คะแนนของแบบวัดพฤติกรรมจิตอาสาอยู่ในช่วง 14-70 คะแนน การแปลความหมายของระดับพฤติกรรมจิตอาสาจากคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้ 1) คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีพฤติกรรมจิตอาสาระดับน้อยมาก 2) คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีพฤติกรรมจิตอาสาระดับน้อย 3) คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีพฤติกรรมจิตอาสาระดับปานกลาง 4) คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีพฤติกรรมจิตอาสาระดับสูง และ 5) คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมจิตอาสาระดับสูงมาก ค่าความเชื่อมั่น r=0.85

2. แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตน[7] จำนวน 9 ข้อ ระดับคะแนนแต่ละข้อคือ 0-100 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 0 = รับรู้ว่าตนเองไม่มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมนั้นเลย และ 100 = รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆสูงมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยของแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนอยู่ในช่วง 0-100 คะแนน ค่าความเชื่อมั่น r = 0.89

3. แบบวัดเจตคติอาสา[11] จำนวน 7 ข้อ ระดับคะแนนแต่ละข้อคือ 1-6 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 1= จริงน้อยที่สุด 2= จริงน้อย 3= จริง 4= จริงค่อนข้างมาก 5= จริงมาก และ 6= จริงมากที่สุด คะแนนของแบบวัดเจตคติอาสาอยู่ในช่วง 7-42 คะแนน ค่าความเชื่อมั่น r = 0.80

4. แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง[7] จำนวน 24 ข้อ ระดับคะแนนแต่ละข้อคือ 1-7 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 1= จริงน้อยที่สุด 2= จริงน้อย 3= จริงค่อนข้างน้อย 4 = จริงปานกลาง 5 = ค่อนข้างจริง 6 = จริงมาก และ 7 = จริงมากที่สุด คะแนนของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในช่วง 24 -168 คะแนน ค่าความเชื่อมั่น r = 0.90

5. แบบวัดแรงจูงใจอาสา[7] จำนวน 24 ข้อ ระดับคะแนนของแต่ละข้อคือ 1- 6 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 1= สำคัญน้อยที่สุด 2= สำคัญน้อย 3= สำคัญปานกลาง 4= สำคัญค่อนข้างมาก 5 = สำคัญมาก และ 6 = สำคัญมากที่สุด คะแนนของแบบวัดแรงจูงใจอาสา อยู่ในช่วง 24-144 คะแนน ค่าความเชื่อมั่น r =0.88

6. แบบวัดการมีตัวแบบด้านจิตอาสา[7] มีจำนวน 9 ข้อ ระดับคะแนนของแต่ละข้อคือ 1- 5 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 1 = ไม่เคยเลย 2= นานๆครั้ง 3 = บางครั้ง 4 = บ่อยๆ และ 5 = เสมอ คะแนนของแบบวัดการมีตัวแบบจิตอาสา อยู่ในช่วง 9- 45 คะแนน ค่าความเชื่อมั่น r = 0.84

7. แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม[7] จำนวน 10 ข้อ ระดับคะแนนของแต่ละข้อคือ 1-5 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 1= น้อยที่สุด 2= น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด คะแนนของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม อยู่ในช่วง 10-50 คะแนน ค่าความเชื่อมั่น r = 0.74

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากผ่านการพิจารณาข้อจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตคณบดีของคณะฯ ต่าง ๆ ในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ 1) คณะ

แพทยศาสตร์ 2) คณะพยาบาลศาสตร์ 3) คณะเภสัชศาสตร์ 4) คณะทันตแพทยศาสตร์ และ 5) คณะกายภาพบำบัด ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2560 พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามเบื้องต้น ภายหลังจากการเมื่อตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่า จำนวน 245 ฉบับที่มีความสมบูรณ์ คิดเป็น ร้อยละ 90.74

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งใช้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เพศ อายุ ศาสนา เชื้อชาติ ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ระดับพฤติกรรมจิตอาสา การรับรู้ ความสามารถของตนเอง เจตคติจิตอาสา แรงจูงใจอาสา การเห็นคุณค่าในตนเอง การมีตัวแบบด้านจิตอาสา และการสนับสนุนทางสังคม และใช้สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)เพื่อหาสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับ พฤติกรรมจิตอาสา สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้นปี่ที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยได้นำโครงร่างวิจัยเข้ารับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับการรับรองโครงการวิจัย รหัสโครงการ 218/60x เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2560

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 245)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	53	21.63
หญิง	192	78.37
อายุ (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี	60	24.49
มากกว่า 18 ปี	185	75.51
ศาสนา		
พุทธ	231	94.29
คริสต์	5	2.04
อิสลาม	9	3.67
เชื้อชาติ		
ไทย	270	100

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (n=192) คิดเป็นร้อยละ 78.34 และเพศชายมีเพียง 53 คน คิดเป็นร้อยละ 21.63 ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 18 ปี (n=185) คิดเป็นร้อยละ 75.51 มีเพียง ร้อยละ 24.49 อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 94.29 (n=231) และทั้งหมดมีเชื้อชาติไทย คิดเป็น ร้อยละ 100

2. ระดับพฤติกรรมจิตอาสาของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 ระดับพฤติกรรมจิตอาสา (n = 245)

ระดับพฤติกรรมจิตอาสา	Mean	S.D.	แปลผล
ระดับพฤติกรรมจิตอาสาเฉลี่ยโดยรวม	3.51	0.51	สูง
ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	3.65	0.48	สูง
1. ฉันช่วยเหลือผู้ยากไร้ หรือผู้ประสบเหตุโดยการบริจาคสิ่งของโดยตรงหรือ ผ่านหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม	3.08	0.67	ปานกลาง
2. ฉันมักจะพูดปลอบใจหรือให้กำลังใจเมื่อเพื่อนประสบปัญหาหรือความทุกข์	4.33	0.67	สูง
3. ฉันมักจะพูดโน้มน้าวให้เพื่อนทำงานเพื่อส่วนรวม	3.61	0.83	สูง
4. ฉันช่วยคิดหาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหา	3.77	0.81	สูง
5. ฉันคอยตักเตือนเพื่อนที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	3.32	0.85	ปานกลาง
6. เมื่อเห็นอาจารย์หรือเพื่อนที่หิ้วของหนักฉันจะอาสาเข้าไปช่วยเหลือ	3.59	0.85	สูง
7. ฉันช่วยบอกหรือแนะนำเส้นทางแก่ผู้ไม่รู้เส้นทาง	3.84	0.90	สูง
ด้านการเสียสละต่อสังคม	3.66	0.55	สูง
8. ฉันช่วยเก็บขยะและทำความสะอาดบริเวณมหาวิทยาลัย	3.18	0.85	ปานกลาง
9. หากเพื่อนไม่มีเงินฉันยินดีให้เพื่อนยืมเงิน	4.23	0.80	สูง
10. ฉันทำงานช่วยเหลือสังคมอย่างเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	3.98	0.74	สูง
11. ฉันใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการเข้าร่วม กิจกรรม/โครงการต่างๆที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือสังคมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	3.26	0.90	ปานกลาง

2. ระดับพฤติกรรมจิตอาสาของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 ระดับพฤติกรรมจิตอาสา (n = 245) (ต่อ)

ระดับพฤติกรรมจิตอาสา	Mean	S.D.	แปลผล
ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา	2.98	0.92	ปานกลาง
12. ฉันร่วมมือกับเพื่อนและบุคคลอื่นๆคิดหาแนวทางที่เสริมสร้างให้เพื่อนหรือคนในชุมชนมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมและส่วนรวม	3.09	0.96	ปานกลาง
13. ฉันร่วมรณรงค์ให้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมหรือชุมชน	2.97	0.97	ปานกลาง
14. ฉันและเพื่อนร่วมกันเสนอกิจกรรมเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยหรือสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย	2.87	1.09	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่าระดับพฤติกรรมจิตอาสาโดยรวม ของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับสูง (Mean= 3.51,S.D. = 0.51) ระดับพฤติกรรมจิตอาสารายด้าน พบว่า ด้านการเสียสละต่อสังคม มีคะแนนเฉลี่ยระดับสูง (Mean =3.66,S.D. = 0.55) รองลงมาได้แก่ พฤติกรรมจิตอาสาด้านการช่วยเหลือผู้อื่น โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยระดับสูง (Mean = 3.65,S.D. = 0.48) และพฤติกรรมจิตอาสาด้านความมุ่งมั่นพัฒนา มีระดับคะแนนเฉลี่ยระดับปานกลาง (Mean = 2.98,S.D. =0.92)

ระดับพฤติกรรมจิตอาสารายข้อ พบว่า ข้อที่ 2 “ฉันมักจะพูดปลอบใจหรือให้กำลังใจเมื่อเพื่อนประสบปัญหาหรือความทุกข์” (Mean = 4.33,S.D. = 0.67) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 9 “หากเพื่อนไม่มีเงินฉันยินดีให้เพื่อนยืมเงิน” (Mean = 4.23,S.D. = 0.80) และข้อที่ 10 “ฉันทำงานช่วยเหลือสังคมอย่างเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน (Mean =3.98,S.D. = 0.74) และอันดับที่มีคะแนนน้อยที่สุด 3 อันดับได้แก่ ข้อที่ 14 “ฉันและเพื่อนร่วมกันเสนอกิจกรรมเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยหรือสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย”(Mean = 2.87, S.D. = 1.09) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 13 “ฉันร่วมรณรงค์ให้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมหรือชุมชน” (Mean = 2.97,S.D. = 0.97) และอันดับสุดท้ายได้แก่ ข้อที่ 1 “ฉันช่วยเหลือผู้ยากไร้หรือผู้ประสบเหตุโดยการบริจาคสิ่งของโดยตรงหรือผ่านหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม” (Mean = 3.08,S.D. =0.67)

3. คะแนนเฉลี่ยแลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยต่างๆ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยจิตต่างๆ

ปัจจัยจิตสังคม	คะแนนที่เป็นไปได้	Mean	S.D.
1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง	0-100	50.83	0.53
2. เจตคติจิตอาสา	7-42	47.78	0.53
3. แรงจูงใจอาสา	24-144	92.59	0.56
4. การเห็นคุณค่าในตนเอง	24-168	125.33	0.65
5. การมีตัวแบบด้านจิตอาสา	9-45	36.01	0.73
6. การสนับสนุนทางสังคม	10-50	34.27	0.49

จากตาราง 3 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่1ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Mean = 50.83, S.D. =0.53) เจตคติจิตอาสา (Mean = 47.78, S.D. =0.53) แรงจูงใจอาสา (Mean = 92.59, S.D. =0.56) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Mean = 125.33, S.D. =0.65) การมีตัวแบบด้านจิตอาสา (Mean = 36.01, S.D. = 0.73) และการสนับสนุนทางสังคม (Mean = 34.27, S.D. =0.49)

4. ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆกับพฤติกรรมจิตอาสา

ตารางที่ 4 สหสัมพันธ์เพียรสันของปัจจัยต่างๆกับพฤติกรรมจิตอาสา

ตัวแปร	พฤติกรรมจิตอาสา	การรับรู้ความสามารถของตนเอง	เจตคติอาสา	แรงจูงใจ	คุณค่าในตนเอง	การมีตัวแบบ	การสนับสนุนทางสังคม
พฤติกรรมจิตอาสา	1.000						
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	.58**	1.000					
เจตคติอาสา	.50**	.47**	1.000				
แรงจูงใจ	.46**	.45**	.65**	1.000			
คุณค่าในตนเอง	.21**	.30**	.34**	.26**	1.000		
การมีตัวแบบ	.31**	.33**	.42**	.37**	.39**	1.000	
การสนับสนุนทางสังคม	.41**	.37**	.47**	.61**	.35**	.55**	1.000

จากตาราง 4 พบว่า การรับรู้ความสามารถตนเอง เจตคติอาสา แรงจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r = 0.58, p<.05) เจตคติอาสามีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมจิตอาสาในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r = 0.50, p<.05) แรงจูงใจอาสา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r =0.46, p<.05) การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r = 0.21, p<.05) การมีตัวแบบด้านจิตอาสาความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r = 0.31, p<.05) การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r =0.41, p<.05)

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสา

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสา

ตัวแปรทำนาย	B	β	SEb	t	p
Model 1					
การรับรู้ความสามารถของตนเอง (A1)	.39	.58	.04	11.12	<0.01
R = 0.6, Adjusted R2 = .34 , SEest = 5.78, F = 29.57, sig <0.01					
Model 2					
การรับรู้ความสามารถของตนเอง (A1)	.29	.44	.034	7.88	<0.01
เจตคติอาสา (A2)	.37	.30	.070	5.28	<0.01
R = 0.64, Adjusted R2 = .41, SEest= 5.49, F = 16.52, sig <0.01					
Model 3					
การรับรู้ความสามารถของตนเอง (A1)	.28	.42	.04	7.37	<0.01
เจตคติอาสา (A2)	.30	.24	.08	4.00	<0.01
การสนับสนุนทางสังคม (A3)	.19	.14	.08	2.45	.015
R = 0.65, Adjusted R2 = .42 , SEest= 5.43 , F = 14.36 , sig < 0.05					

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้นปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบไปด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติอาสา และการสนับสนุนทางสังคม โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสาได้ ร้อยละ 42 (Adjusted R2 = 0.42, p < .05)

การอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสา พบว่า ปัจจัยการรับรู้ความสามารถตนเอง ปัจจัยเจตคติอาสา และ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p< .05$) และปัจจัยทั้งสามสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมจิตอาสาได้ร้อยละ 42 ($R2= 0.42$) ซึ่งจากทฤษฎีของแบนดูรา[12] กล่าวไว้ว่าการตัดสินใจของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมจะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการที่จะจัดการหรือดำเนินการกิจกรรม โดยแบนดูราเชื่อว่าบุคคลสองคนอาจมีความสามารถไม่แตกต่างกัน แต่จะแสดงออกมาในคุณภาพที่แตกต่างกันได้ ถ้าพบว่าคนสองคนนี้มีการรับรู้ความสามารถในตนเอง และสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นสิ่งที่จะกำหนดประสิทธิภาพการแสดงออกขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถในตนเองในสถานการณ์นั้น ๆ และด้านเจตคติอาสา แนวคิดของสุภะรัฐ ยอดระบำ[13] กล่าวว่าเจตคติจิตอาสาหมายถึง การประเมินทางบวกหรือลบของบุคคลที่มีต่อจิตอาสาและแนวโน้มการแสดงจิตอาสา หากบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม หมายถึง มีความเชื่อเชิงประมาณค่าว่า การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมนั้นเป็นเรื่องที่ดีและมีประโยชน์ จะเกิดความรู้สึกชอบและพอใจที่จะได้แสดงพฤติกรรม และมีความตั้งใจหรือความมุ่งมั่นที่จะทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในอนาคต และแนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมของ Gurung[14] การที่บุคคลได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลด้านอารมณ์ วัตถุและข้อมูลข่าวสารทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจและเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม ดังนั้นการสนับสนุนทางสังคมต่อจิตอาสา หมายถึง การรับรู้ต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว สถานศึกษาและกลุ่มเพื่อน ซึ่งอธิบายได้ว่าเมื่อบุคคลมีการรับรู้ความสามารถว่าตนเองสามารถที่จะเป็นจิตอาสา กอปรกับการเรียนในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ และมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นจิตอาสา และยังมีด้านการสนับสนุนทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางโซเชียลต่าง ๆ ล้วนทำให้เป็นสิ่งกระตุ้นและทำให้บุคคลแสดงออกซึ่งพฤติกรรมจิตอาสามากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริสุข นาคะเสนีย์ ชุลีปัญจะผลินกุล ศศิวิมล โมอ่อน[15] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พบว่าปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม และแรงจูงใจปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งในงานวิจัยนี้พบว่าปัจจัยทางจิต (การรับรู้ความสามารถตนเอง และเจตคติอาสา) และปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมจิตอาสาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของนิภาพร ปานสวัสดิ์[16] ซึ่งกล่าวไว้ว่า ลักษณะการปฏิบัติงานในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ เช่น พยาบาล มีความรักในเพื่อนมนุษย์อย่างไม่มีขอบเขตและประกอบไปด้วยความกรุณาให้ความช่วยเหลือด้วยจิตอาสา เอื้ออาทร เอื้อเฟื้อมีความเมตตาต่อผู้ประสบทุกข์ร้อน และระดับพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ดังกล่าว สอดคล้องกับอัตลักษณ์ที่ทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกำหนด นั่นคือ ในข้อที่ 5 “เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ” ซึ่งเป็นการปลูกฝังพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตได้

เช่นเดียวกับการศึกษาของ เนตรนภา กาบมณี และคณะ[17]ซึ่งศึกษาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกตามคุณลักษณะวิชาชีพพยาบาลในระดับสูง (Mean=3.65, S.D. = 0.72)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ปัจจัยด้านจิตสังคมมีความสำคัญในการที่ทำให้นิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีพฤติกรรมจิตอาสา ถึงแม้ว่าวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพจะเป็นวิชาชีพที่ต้องเสียสละ ทั้งเวลา แรงกาย และสติปัญญาในการเตรียมความพร้อมในการทำงาน ซึ่งควรต้องมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่ช่วงการเข้าค่ายอัตลักษณ์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมจิตอาสาด้านการมุ่งมั่นพัฒนามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรส่งเสริมกิจกรรมที่จะทำให้นิสิตเกิดการพัฒนาตนเองในการที่สร้างจิตสาธารณะ อีกทั้ง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้น ปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพนั้นพบว่า ปัจจัยในตัวบุคคล ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และเจตคติอาสา สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมจิตอาสา จึงควรเร่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้นิสิตได้เกิดแรงบันดาลใจในการเพิ่มพฤติกรรมจิตอาสามากขึ้น อันจะส่งผลดีทั้งต่อตนเองและตอบสนองนโยบายชาติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อหาข้อมูลเชิงลึกในว่าพฤติกรรมจิตอาสาที่มีอยู่นี้สามารถคงอยู่อย่างต่อเนื่องยั่งยืนหรือพัฒนาต่อยอดจนสามารถทำให้เกิดเป็นนิสิตผู้ที่มีความเสียสละยังเป็นประโยชน์แก่วิชาชีพสายวิทยาศาสตร์สุขภาพต่อไป

REFERENCES

1. Bandurat, S., Innuphat, S., Kamwang, A. Research Report on Concept, Model and Method of Volunteering Conscience Development in Thammasat University : Case Study on Activities Management of Graduate School of Volunteers. Graduate School, Thammasat University; 2007. (In Thai)
2. Choochom, O., Sukharom, A., Srijindarat, U. Research report on Analyzing Psychosocial Factors Associating Cognitive and Quality of Life of Thai youth, Behaviors Research Institute, Srinakharinwirot University; 2006. (InThai)
3. Wongyai, V. Volunteer in Teaching Profession Encyclopedia, Loyal Honouring for His Majesty King Phumiphol on the Occasion of His 7th Cycle Birthday Anniversary, 5 December 2011. Bangkok: Office of the Secretary General of Teachers Council; 2012. (In Thai)
4. Wikipedia. Health Science [online].2018 [cited 2018 Aug 5]. Available from: http://th.wikipedia.org/wiki/Health Science; 2018
5. Bandura, A. Social Learning Theory. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall; 1986.

6. Clary, E. G., et. al. Understanding and Assessing the Motivations of Volunteers: A Functional Approach. Journal of Personality and Social Psychology 1998; 74(6): 1516-1530.
7. Wongphitak, T. Psychosocial Factors Affecting Volunteerism Behaviors of Students of Srinakharinwirot University. Master degree thesis (developmental psychology branch). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University; 2013. (In Thai)
8. Boonamnueysuk, Y. Study on Good Deed Performance of the Youth for society : Case study on Students of Wat Bowonniwet School. Master Degree Thesis (Social Science for Development). Bangkok: Graduate School. Ban Somdet Chaopraya University; 2002. (In Thai)
9. Wongpinpetch, P. Factors Associated to Volunteering of Students of King Mongkut's University of Technology North Bangkok. Journal of Applied Arts 2010; 3(1): 16. (In Thai)
10. Yamane, T. Statistics: An Introductory Analysis.3rdEd. New York. Harper and RowPublications; 1973.
11. Boonkaew, S. Psychosocial Factors Associating Volunteering Behaviors of Red Cross Youth in Bangkok Metropolitan. Master degree thesis. (Behaviors Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University; 2013.(In Thai)
12. Bandura, A. Self-Efficacy : Toward a Unify Theory of Behavior Change. Psychology Review. 1977; 84(2).
13. Yodrabam, S. Integrated Causal Factors among the Village, Educational Institute, and Mental Characteristics Associated with Intention to take responsibility for Family of Bachelor Degree Male Students. master degree thesis, social development branch. Faculty of Social Development, National Institute of Development Administration; 2005. (In Thai)
14. Gurung, T.R. Companion Modeling, Conflict Resolution, and Institution Building: Sharing Irrigation Water in the Lingmuteychu Watershed, Bhutan. Ecology and Society 2006; 11: 49.
15. Nakaseni, S. et al. Factors Influencing to Volunteerism Behaviors of Students of Faculty of Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Nakhon Pathom; 2014. (In Thai)
16. Phansawat, N. Attributes of Nursing Professional Receiving Outstanding Award against the Path of Glory Procreation of the Bodhisattva. Santisuk Paritat Journal, 2016; 4 (2): 120-133. (In Thai)
17. Kabmanee, N., Sukorntawat, W., Katangchol, S. & Mongkolsukontarak, S. Nursing Professional Characteristic Assertiveness and The Academic Achievement of The Fourth Year Student Nurse at Boromrajonani College of Nursing, Udonthani. Journal of MCU Social Science Review 2017; 6 (2), 161-172. (In Thai)